

УДК: 811.111'255.4'373.72

ІДІОМАТИЧНІСТЬ МОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЖІВ СУЧАСНОЇ ДРАМАТУРГІЇ ЯК ПРОБЛЕМА АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

Анна Галас

Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000;
e-mail: halasann@gmail.com

У статті розглядаються можливості застосування функціонального підходу до перекладу одиниць ідіоматичного мовлення персонажів сучасної англомовної драми. На основі визначення функції ідіоми пропонується вибудувати оптимальні стратегії перекладу для адекватного відтворення образності твору та окремих дійових осіб.

Ключові слова: ідіоматичність, переклад драми, функція ідіоми, стратегія перекладу, прагматичний потенціал.

Обравши об'єктом дослідження ідіоматичність мовлення персонажів сучасної англомовної драматургії, перш за все з'ясуємо тлумачення поняття ідіоматичності у сучасному словознавстві та перекладознавстві. В українському та російському мовознавстві *ідіома* традиційно розглядається як один з видів фразеологізмів, а саме як фразеологічне зрощення [4], а *ідіоматичність* – як критерій визначення фразеологізму, а саме як цілісність значення [11]. До фразеологічного складу мови зараховують фрази, вирази із фразеологічно пов'язаним значенням та ідіоми, у яких склад виразу є і вказівним мінімумом, і семантично реалізованим елементом контексту [1, с. 72]. В англомовних дослідженнях [9, с. 4] *ідіоми* визначаються як одиниці з яскраво вираженими стилістичними особливостями та інші неекспресивні стійкі сполучення (наприклад, *in time, again and again, to know from experience*). Певні дослідники [14] поділяють ідіоми на групи: *власне ідіоми, напівідіоми та буквальні ідіоми*. Елементи останньої групи (наприклад, *on the contrary*) можна розглядати як усталені вирази та колокації, які повністю позбавлені перенесеного значення. До ідіом часто також відносять фразові дієслова, стійкі біноми (двокомпонентні словосполучення), ідіоматичні одночлени тощо [15]. Отож, підходи до розуміння та визначення ідіом варіюються від вузького значення – фразеологічні зрощення, до дуже широкого значення, яке, крім стилістично маркованих одиниць, включає кліше, стійкі словосполучення, фразові дієслова тощо. В межах цього дослідження розглядатимемо власне ідіоми (приміром, *to draw a blank*), включно із структурно-залежними різновидами, такими як традиційні порівняння (наприклад *as dead as a doornail*) та парні ідіоматичні словосполучення (приміром, *cakes and ale*), прислів'я та приказки (наприклад, *that cat won't jump; birds of a feather flock together*) [5], які мають такі ознаки ідіоматичності, як наявність переносного значення, часткову або повну деактуалізації компонентів, непрозорість та ускладнення способу вказівки на денотат [2, с. 30–31].

Стратегії перекладу ідіоматичних (фразеологічних) одиниць у перекладацтві досліджені досить глибоко. Основні перекладацькі методи: відтворення фразеологічними способами, фразеологічне калькування та описове відтворення фразеології [6]. Повні та часткові еквіваленти (інакше, аналоги (Я. Рецкер) та субститути (П. Табахьян) є, безумовно, преференційними способами перекладу для всіх художніх жанрів. Вибір на користь різноструктурних, різнообразних, різностильових та різноекспресивних часткових еквівалентів залежить від багатьох факторів, що можуть визначати вибір перекладача. Водночас у певному контексті дескриптивна перифраза, що передбачає описове відтворення неусталеними словосполученнями, може виявитися вдалішим варіантом, ніж частковий еквівалент. Деякі дослідники [18, р.106] повністю відкидають калькування з можливих способів перекладу. У статті спробуємо проаналізувати чинники, які можуть визначити перекладацьку стратегію у роботі з драматичними текстами.

На сучасному етапі розвитку перекладацьких досліджень у галузі драматургії на перший план виходить прагматика вислову, тобто не так значення сукупності лексичних одиниць, як мета, з якою вони використовуються. Отже, найпершим завданням перекладача є передача сенсу й образності ідіоматичного виразу, відтак збереження його прагматичного потенціалу [8, с. 30]. При виборі стратегії перекладу ідіоматики драматичного твору перекладачеві варто спиратися на визначення та відтворення функції ідіоматичних одиниць [13, р. 24]. Оскільки п'єса належить до прагматично-орієнтованих текстів, тобто спрямована на здійснення впливу на глядача / читача, та передбачає можливість швидко зреагувати на репліку актора під час перегляду у театрі, з арсеналу засобів перекладача відкидаються моделі, які розраховані на тривалу оцінку / обмірковування або додаткове пояснення. Наприклад, при перекладі безеквівалентних ідіом комбінація калькування + описовий переклад [7, с. 17] може звучати неприродно і змінити мовленнєву характеристику героя, який ніби сам намагається розтлумачити свої слова. Це знижує прагматичний потенціал висловлення.

Окреслимо роль одиниць ідіоматики у драматичних творах та визначимо їх функції, на які може спиратися перекладач при виборі стратегії перекладу. Аналіз текстів дає змогу стверджувати, що ідіоми зазвичай трапляються у репліках персонажів, хоча трапляються і у текстах авторських ремарок. В останньому випадку вони майже завжди виконують інформативну функцію і не несуть додаткового стилістичного або прагматичного навантаження, отже, не створюють труднощів для перекладу. Зосередимося на ідіомах, введених у діалоги та монологи. Оскільки комунікація у драматургії відбувається у двох площинах, а саме автор–читач / глядач та дійова особа / дійова особа, на кожному з цих рівнів ідіоматичність виконує різні функції. З позиції прагматичного сприйняття глядачем, ідіома може виконувати низку функцій: характеризувати окремих персонажів, визначати стиль самого драматурга, виділяти певну соціальну спільноту тощо. Залежно від домінантної функції, перекладач може визначитися з відповідною стратегією перекладу. Скажімо, якщо ідіоми найчастіше використовуються у репліках конкретної дійової особи, компенсація втрати окремих ідіоматичних виразів у процесі перекладу можлива лише в інших репліках того ж героя. Коли ж ідіоми характеризують самого автора або групу, компенсація можлива на рівні тексту загалом (наприклад, деякі п'єси Т. Стоппарда, С. Беккета та інших абсурдистів

чітко не окреслюють мовленнєві особливості персонажів, натомість у них домінує власне авторське мовлення). У комунікації між дійовими особами ідіоми виконують низку функцій: оцінна функція (певне ставлення до подій; оцінка); емоційно-експресивна функція (почуття; характеристика психічного стану мовця); функція створення гумору та сатири; функція передачі внутрішніх рис персонажа; функція відтворення внутрішнього стану; функція зображення зовнішнього вигляду людини; функція мовної характеристики; функція синонімічного увиразнення експресії; функція сюжетної основи; заголовна функція; функція заключного акорду; функція лаконізації мовлення тощо [10, с. 250]. Орієнтація на основні визначені функції може стати надійним дороговказом для перекладача. Деякі дослідники висувають також вимоги до відповідності частотності вживання ідіом у мовах оригіналу та перекладу [17, р. 8], тобто у процесі перекладу пропонується обирати ідіому, що за частотністю використання у цільовій мові рівноцінна ідіомі у мові-джерелі. Брак інформації щодо частотності вживання ідіом ставить під сумнів адекватність цього критерію.

У процесі роботи над об'єктом було проаналізовано 22 п'єси, написані упродовж другої половини ХХ та на початку ХХІ ст. Усі твори містили, крім звичних кліше та сталих фраз, елементи ідіоматики. Однак їх частотність та функціонування значно різнилися, залежно від намірів автора. У деяких творах поодинокі ідіоми не відігравали важливої ролі у ширшому контексті твору і були, очевидно, випадковими. В інших, навпаки, кількість і якість ідіом вказувала на ретельний вибір автора та велику роботу над кожною з них. Вони були вагомими для вузького контексту діалогів і для комунікації автора з читачем / глядачем загалом. Спинимось на аналізі саме другої групи драматичних творів.

Ідіоми нерідко використовуються вже у назві твору, виконуючи таким чином заголовну функцію та функцію відображення сюжетної основи. Перекладач обмежений у виборі стратегій перекладу заголовків, тому найчастіше простежуються такі тенденції: калькування, заміна аналогічним ідіоматичним виразом або заміна неідіоматичним виразом. Наприклад, назва п'єси англійського драматурга Р. Куні *"Tom, Dick and Harry"*, на перший погляд, не створює труднощів для перекладу. Вибір імен, однак, зовсім не випадковий: фактично, заголовок – це англійська ідіома, що означає *"an ordinary, undistinguished, or common person (esp. in the phrases every Tom, Dick, and Harry; any Tom, Dick, or Harry)"* [20, р. 392]. Зміст п'єси цілком відповідає назві: брати Том, Дік та Гаррі – звичайні, непримітні хлопці, одного дня через збіг обставин опиняються у центрі бурхливих подій. Під час прочитання / перегляду п'єси ідея автора стає очевидною – на їхньому місці може опинитися кожний. На сценах України та Росії п'єса йшла під різними назвами: *"Плохие парни"* (пер. Б. Туха), *"Братишки"* (пер. М. Мішина), *"Том, Дік та Гаррі"* (пер. Я. Корнійчука). Оскільки дослівний переклад імен не несе жодної додаткової інформації про дійових осіб, Б. Туха обирає характеризування персонажів, М. Мішин – вказівку на їхні сімейні стосунки (зменшувально-пестливий суфікс при цьому може сигналізувати або про дещо іронічне ставлення автора до персонажів, або, навпаки, про близькі родинні стосунки). Важко однозначно відповісти на питання, котрий із цих варіантів перекладу найповніше виконує основну функцію будь-якого заголовка: привертання уваги. Очевидно лише те, що всі варіанти експлікують лише одну грань багатозначної ідеї автора.

Ще одним прикладом може слугувати назва п'єси Т. Вайлдера *"The Skin of Our Teeth"*. Ідіома біблійного походження *"by the skin of one's teeth"* (*"narrowly; barely; usually used in regard to a narrow escape from a disaster"* [20, p.1356]) є перекладом-калькою з оригінального давньоєврейського виразу, що ввійшов у широкий мовний ужиток. В українських перекладах Біблії цього виразу немає, його замінюють нейтральними ситуативними відповідниками. Заголовна функція ідіоми тісно переплетена із функцією сюжетної основи, адже вираз використовується та підтримується іншими лексемами у тексті п'єси. Для перекладачів різними мовами переклад назви виявився надзвичайно складним завданням. Наприклад, німецькою мовою п'єса відома під назвою *"Wir sind noch einmal davongekommen"* (*"Ми знову легко відбулися"*), італійською мовою – *"La famiglia Antrobus"* (*"Родина Антробусів"*), польською – *"Niewiele brakowało"* (*"Небагато бракувало"*), французькою – *"La peau de nos dents"* (*"Шкіра наших зубів"*), російською – *"На волоске от гибели"*, українською – *"Шкірою наших зубів"*. Серед наведених перекладацьких стратегій трапляються переклад ідіомою-аналогом, переклад неідіоматичною фразою та калькування. Підходи перекладачів французькою та українською мовами (В. Мицько та Ю.-А. Франко) подібні, однак таке калькування зазнає критики дослідників та колег-перекладачів. Наприклад, французький дослідник А. Монтеросо [16, p. 104] зазначив, що хоча така назва і привертає увагу своєю незвичністю, однак викликає непов'язані з текстом асоціації та неповне розуміння сюжетної лінії. Натомість він запропонував переклад ідіомою-аналогом *"À un poil près"* (*"майже; дослівно: на волосині"*). Відповідним аналогом цільової мови скористалися перекладачі російською мовою. Така ідіома є і в українській мові: *"на волосинці (на волосині) – у великій небезпеці, під загрозою"* [12, с. 234].

Якщо ідіоми у заголовку є частиною комунікації між автором твору та читачами / глядачами, то ідіоматичність мовлення власне персонажів діє на двох рівнях. На одному автор характеризує дійову особу, і читачі / глядачі декодують інформацію щодо характеру, походження та багатьох інших чинників, що складають образ конкретного героя. На іншому рівні комунікація відбувається між персонажами, тобто їх репліки несуть повідомлення один одному. У контексті перекладу це означатиме, що ідіома або її контекстуальний відповідник повинна бути зрозумілою / прозорою для аудиторії, а також відповідати вимогам контексту репліки-стимулу або репліки-реакції.

Розглянемо функціонування ідіом у тексті на прикладі п'єси Т. Вільямса *"The Glass Menagerie"* (*"Скляний звіринець"* у пер. Ю. Мисака). Ідіоматичність мовлення героїв твору надзвичайно висока. Автор вводить асиметрію у розподіл ідіоматичних виразів між головними дійовими особами. Персонажів чотири: мати (Аманда), син (Том), дочка (Лаура) та друг сина (Джим). Ідіоми відіграють велику роль у створенні образу Аманди: близько 80 відсотків усіх випадків використання ідіом припадають на її репліки. Крім кількісних характеристик, ідіоматичність її мовлення вирізняється і за якісними показниками. Ідіоми, які вона вживає при її спілкуванні з дітьми, відзначаються евфемістичністю, алюзивністю та влучністю. Оскільки її мовлення загалом контрастує із стилем комунікації молодшого покоління, ідіоми також інколи свідчать про певну архаїчність (несучасність) її мислення та сприйняття світу, а водночас про широкий світогляд та начитаність. Наприклад, в одній із перших сцен Аманда згадує своїх прихильників:

“Amanda. That Fitzhugh boy went North and made a fortune – came to be known as the Wolf of Wall Street! He had the Midas touch, whatever he touched turned to gold!” [19, p. 1656].

“Аманда. Фіцкю переїхав на Північ. Знаєш, до чого б він не торкнувся – все перетворювалося на золото!” [3, с. 5].

Ідіома міфічного походження *“to have the Midas touch”* (*“to have the ability to be successful, especially ability to make money easily (From the name of a legendary king whose touch turned everything to gold)”*) [20, p. 987] досить широко функціонує в англійській мові, однак використовується переважно освіченими людьми. В українській мові, незважаючи на спільність знання стосовно давньогрецької міфології, аналогічної ідіоми немає. У перекладі ім'я Мідаса пропущене, так само як і згадка про Волл Стрит. Образ фінансового магната із Волл Стрит, який легко заробляв гроші, перетворився на образ чарівника, який перетворює усе на золото. Крім втрати алюзивності та прозорості репліки, втрачається також характеризування Аманди як обізнаної з історією та культурою жінки. Аманда часто вдається до використання ідіом для характеризування чи висловлення власного ставлення до інших дійових осіб або їх вчинків, помислів тощо. Зауважимо, що ці ніби побіжно вимовлені фрази дуже часто влучно відображають неочевидні та приховані риси дійових осіб. Драматург обирає шлях охарактеризувати окремих героїв, вкладаючи свою оцінку в уста інших персонажів. Наприклад, Лаура, дочка Аманди, видається тихою та беззахисною дівчиною, яка живе власним внутрішнім життям і не помічає нічого навколо себе. Лише поодинокі образні коментарі матері дещо відкривають завісу таємничості. Наприклад:

“Amanda. You know how Laura is. So quite but – still water runs deep! She notices things and I think she – broods about them” [19, p. 1666].

“Аманда. Ти знаєш, яка вона. Тиха, спокійна, але ... тиха вода... Вона усе помічає, і напевно багато про що думає” [3, с. 14].

Англійське прислів'я *“still water runs deep”* зазвичай характеризує людей, які мало говорять, але насправді цікаві та складні особистості. Власне, таке тлумачення і підтверджують подальші слова Аманди. Ідіома виконує позитивну оцінну функцію, адже мати помічає такі риси дочки, що приховані від людського ока. В українському перекладі ідіома не повна, можна припустити, що йдеться про прислів'я: *“Тиха вода греблю (береги) рве”*, *“Тиха вода береги рве (ломить)”* або *“Тиха вода людей топить”*. Як і інші українські аналоги: *“Від тиха всі лиха”*, *“Зверху гарно та тихо, а всередині ворушиться лихо”*, *“У тихому болоті чорти (біси) водяться (плодяться)”*. Негативне забарвлення стає очевидним вже з аналізу лексичного рівня. Можливо, така очевидна негативна оцінка і змусила перекладача залишити лише першу частину прислів'я. На нашу думку, досить вдало у контекст може ввійти варіант цього прислів'я *“Тиха вода глибока”*. Оскільки лексичний шар не викликає жодних негативних асоціацій, згадку про глибину варто використати для відтворення характеру персонажу.

Мовлення Аманди цікаве й тим, що вона (автор для неї) модифікує ідіоми, надає їм нового значення та звучання:

“Laura. Butter and what else?”

Amanda. Just butter. Tell them to charge it.

Laura. Mother, they make such faces when I do that.

Amanda. Sticks and stones can break our bones, but the expression on Mr. Garfinkel's face won't harm us! Tell your brother his coffee is getting cold" [19, p. 1665].

"Лаура. Що купити крім масла?

Аманда. Лише масло. Нехай запишуть...

Лаура. Коли я прошу записати, то містер Герфінкел корчить таку незадоволену гримасу.

Аманда. Подумаєш гримасу. Масло від цього гіршим не стане. І скажи своєму братові, що кава вже холодна" [3, с. 13].

Аманда емоційно реагує на скаргу Лаури та вміло перефразовує другу частину прислів'я ("*something that you say which means that people cannot hurt you with bad things they say or write about you*" [20, p.1556]), у якого існує кілька сталих закінчень: "*Sticks and stones may break my bones, but hard words cannot hurt me*"; "*Sticks and stones can break my bones, but words can never hurt me*"; "*Sticks and stones will break my bones, but lies will never hurt me*". В українському перекладі прислів'я не відтворюється, натомість з'являється додатковий коментар щодо масла. Інформативна функція збережена, однак мовленнєві характеристики Аманди повністю нейтралізовано. Оскільки прислів'я в англійській мові має фольклорне походження, віднайти аналог у цільовій мові неможливо. Вдало вирішив питання автор російського перекладу А. Завалій, запропонувавши такий варіант: "*от камня да трости ломит кости*". Калькування елементів виразу у поєднанні із внутрішньою римою надають реченню звучання оригінального прислів'я. Враховуючи, що в оригінальному тексті Аманда сама інколи створює вирази, які можна сприйняти як ідіоми, такий підхід видається успішнішим, ніж повна нейтралізація ідіоми, адже відтворює одну з основних функцій наведеного контексту – експресивну.

Загальний стиль мовлення Аманди досить формальний і надмірно ввічливий, особливо у спілкуванні з малознайомими людьми. Вона завжди намагається добирати слова та нечасто вживає неформальні лексичні елементи у мовленні. Однак таке трапляється, коли вона втрачає над собою контроль через емоційність або неординарну ситуацію.

"Amanda. He never married! Gracious, you talk as though all of my old admirers had turned up their toes to the daisies!" [19, p. 1656].

"Аманда. Ні, він не одружився! Боже мій, ти так говориш, ніби всі мої прихильники відправилися до праотців" [3, с. 5].

Формальний стиль репліки ("*gracious*", "*as though*", "*admirers*") дещо ввів в оману перекладача. Оригінальна ідіома стилістично виділяється очевидною неформальністю. Крім евфемічності, яка адекватно відображена в українському перекладі, фраза "*to turn up one's toes to the daisies*" чітко сигналізує про низький стиль. Для глядача перекладної вистави брак протиставлення різностильових елементів означає руйнування неоднозначності образу Аманди.

Хоча більшість ідіом у творі припадає на репліки Аманди, автор вустами інших героїв вносить кілька "ідіоматичних" штрихів до портрета Аманди. Син Аманди, Том, описує свою матір так:

*“Tom. Mother was a woman of action as well as words. She began to take logical steps in the planned direction. Late that winter and in the early spring – realizing that extra money would be needed to properly **feather the nest** and plume the bird – she conducted a vigorous campaign on the telephone”* [19, p. 1661].

*“Том. Мати була жінкою слова і діла. Вона почала робити логічні кроки у запланованому напрямку. Наприкінці зими та на початку весни вона зрозуміла, що їй знадобляться додаткові кошти, аби **опірити гніздо** та прикрасити пташку, та розпочала телефонну кампанію”* [3, с. 10].

Автор порівнює Аманду з птахою, яка піклується про своє гніздо. Ідіома *“to feather the nest”* означає “прикрашати та обладнувати свій дім задля комфорту” та з’явилась як результат спостережень за тим, як птахи підбивають гніздо пір’ям, аби зробити його захищеним і теплим. Хоча в українській мові є чимало ідіом, що включають ядерний елемент “гніздо” – “звити гніздо”, “наседжене гніздо” тощо, жодна з них не відповідає контексту з наведеного прикладу. Описовий переклад у цьому контексті небажаний, адже образ гнізда та жінки-пташки у ньому є наскрізним мотивом п’єси і підтримується роздумами Аманди, яка розповідає, що для неї означають дім та родина:

*“Amanda. I know so well what becomes of unmarried women who aren’t prepared to occupy a position. I’ve seen such pitiful cases in the South – barely tolerated spinsters living upon the grudging patronage of sister’s husband or brother’s wife! – stuck away in some little mousetrap of a room – encouraged by one in-law to visit another – little **birdlike women without any nest** – eating the crust of humility all their life!”* [19, p. 1659].

“Аманда. Я добре знаю, що відбувається із незаміжньою жінкою, котра не готова до роботи. На Півдні я бачила такі жалісні випадки – старі діви, яких ледве терплять, живуть з милості зятя чи невістки! – загнані у маленьку кімнатку, як у мишоловку – їх завжди заохочують відвідати інших родичів – маленькі жінки-птахи без гнізда – усе своє життя вони поїдають скоринки приниження” [3, с. 8].

Аманда модифікує традиційне порівняння *“like a bird without a nest”* та підсилює його іншими метафоричними засобами. І хоча в обох випадках перекладач вдається до калькування через брак контекстуально-відповідних аналогів, прозора семантика виразів та спільність фонових знань дають змогу не тільки зберегти один з основних мотивів п’єси, а й відтворити багатшаровий прагматичний потенціал реплік.

Проаналізовані приклади дають можливість зробити висновок, що спосіб перекладу ідіом у репліках дійових осіб залежить не лише від вузького контексту, а від загальної образності твору та функціонування окремих елементів п’єси. У подальшій роботі варто зосередитися на дослідженні перекладу модифікованих та оказіональних ідіом, які визначають стиль автора і виформовують образи персонажів через ретельний добір засобів для відтворення їх мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Амосова Н.* Основы английской фразеологии / Н. Амосова. – Л. : ЛГУ, 1963. – 208 с.
2. *Баранов А.* Аспекты теории фразеологии / А. Баранов, Д. Добровольский. – М., 2008. – 656 с.
3. *Вільямс Т.* Скляний звіринець / Т. Вільямс ; пер. Ю. Мисака. – Рукопис. – Львів, 2003 – 58 с.
4. *Виноградов В.* Об основных типах фразеологических единиц в русском языке / В. Виноградов // Избранные труды. Лексикология и лексикография. – М., 1977. – С. 140–161.
5. *Гарамова И.* “Оживление” компонентов словосочетаний: идиоматика и группы фразеологии, её составляющие / И. Гарамова. // Учитель. – 2002. – № 5. – С. 68–70.
6. *Зорівчак Р.* Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. Зорівчак. – Львів : Вида. при Львівському державному університеті, 1983. – 174 с.
7. *Кунин А.* О переводе английских фразеологизмов в англо-русском фразеологическом словаре / А. Кунин // Тетради переводчика. 1964. – № 2. – С. 7–18.
8. *Латышев Л.* Перевод: теория, практика и методика преподавания / Л. Латышев, А. Семенов. – М. : Академия, 2003. – 192 с.
9. *Сейдл Д.* Идиомы английского языка и их употребление / Д. Сейдл, У. Макморди. – М. : Высшая школа, 1983. – 286 с.
10. *Ужченко В.* Фразеологія сучасної української мови : Навч. посіб. / В. Ужченко, Д. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
11. *Фесенко О.* Границы фразеологии в контексте когнитивной лингвистики / О. Фесенко // Актуальные проблемы германистики, романистики и русистики. – Екатеринбург, 2010. – С.101.
12. Фразеологічний словник української мови / Уклад. В. Білоноженко та ін. – К. : Наук. думка, 1993. – 984 с.
13. *Bassnett-McGuire S.* Translation studies / S. Bassnett-McGuire. – London : Methuen, 1980. – 176 p.
14. *Fernando C.* Idioms and idiomaticity / C. Fernando. – Oxford : Oxford University Press, 1996. – 184 p.
15. *Makkai A.* Idiom structure in English / A. Makkai. – The Hague : Mouton & Co, 1972. – 371 p.
16. *Monterosso A.* Le mot magique. Edition Passage du Nord / A. Monterosso. – Ouest, 2006. – 145 p.
17. *Newmark P.* Approaches to translation / P. Newmark. – Oxford : Pergamon, 1981. – 200 p. 1
18. *Nida E.* The theory and practice of translation / E. Nida, C. Taber. – Leiden : Brill, 1969. – 218 p.
19. *Williams T.* The Glass Menagerie / T. Williams // The American Tradition in Literature / Ed. by G. Perkins, B. Perkins. – McGraw-Hill, 1994. – P. 1652–1696.
20. Collins English Dictionary. 11th edition. – Collins, 2011. – 1920 p.

Стаття надійшла до редколегії 06.04.2014

Прийнята до друку 16.09.2014

ИДИОМАТИЧНОСТЬ РЕЧИ ПЕРСОНАЖЕЙ СОВРЕМЕННОЙ ДРАМАТУРГИИ КАК ПРОБЛЕМА АНГЛО-УКРАИНСКОГО ПЕРЕВОДА

Анна Галас

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская 1, Львов, Украина, 79000;
e-mail: halasann@gmail.com*

В статье рассматриваются возможности применения функционального подхода для перевода единиц идиоматической речи персонажей современной англоязычной драматургии. На основе определения функций идиомы предлагается выстроить оптимальные стратегии перевода для адекватного воссоздания образности произведения и отдельных действующих лиц.

Ключевые слова: идиоматичность, перевод драмы, функция идиомы, стратегия перевода, прагматический потенциал.

IDIOMATICITY OF CHARACTERS' SPEECH IN MODERN DRAMA AS THE PROBLEM OF ENGLISH-UKRAINIAN TRANSLATION

Anna Halas

*Ivan Franko National University of Lviv
1 Universytetska St., Lviv, 79000, Ukraine;
e-mail: halasann@gmail.com*

The article considers the possibilities of applying a functional approach to translating units of characters' idiomatic speech in the English-language drama. It suggests ways to develop optimal strategies for the adequate rendering of the work's imagery and characters' speech based on idiom function.

Key words: idiomaticity, drama translation, idiom function, translation strategy, pragmatic potential.